

Liffe: dobri ljudje rušijo zidove

Ida Hiršenfelder

Ljubljana – Gradnja pošastnega jezu ob ustju Treh sotesk na Dolgi reki ali »novega kitajskega zidu«, ki bo s svojim umetnim jezerom po nekaterih ocenah potopil domove 5,5 milijona ljudi, je zelo hvaležen dokumentaričen material. Zato ni čudno, da je problematiko vzel pod drobnogled tudi **Jia Zhangke**, predstnik šeste generacije kitajskih režiserjev. Film *Mirno življenje* (2006) ali *Dobri ljudje iz Treh sotesk*, kakor se imenuje v originalu, je kljub temu nastal dokaj naključno. Prvotno predvideni scenarij pa je Jia predstavil v dokumentarnem filmu o boemskem slikarju *Vzhod* (2006).

Pri filmu *Svet* (2004) smo se že zbali, da se bo Jia začel udinjati popularizmu, a nas je spet presenetil z neposredno realistično ostrino. Film je izredno informativen in v žalostno zgodbo o usodi posameznika, ki je prepuščen na milost in nemilost kolektivnim nacionalnim interesom, vplete najbolj pereče paradokse kitajske sodobne družbe – korupcijo, trgovino z belim blagom, kriminalna združenja, visok odstotek ločitev, migracijske delavce, revščino in neenakost.

Vsebina je strnjena okoli ganljive pripovedi o iskanju izgubljenih družinskih vezi dveh glavnih likov. Reven kmet Han pride iz daljnega Shanxija po svojo pred leti izgubljeno kupljeno ženo. Zaposli se kot ročni rušilec izseljenih zgradb. V vzporedni zgodbi medicinska ses-

tra Shen pripotuje iz severa, da bi našla svojega moža, ki ga ni videla že dve leti.

Realizem je tako surov, da postane že nadrealističen. Potencira se s kičasto neonsko osvetljavo ogromnega visečega mostu na ukaz lokalnega mogotca. To je popolnoma nesmiselno trošenje električne, medtem ko zaradi njenega pomanjkanja toliki trpijo. Na žalost Jia pri nadrealizmu neposrečeno pretirava z vdorom računalniške animacije bizarre vesoljske ladje, ki sredi hiperrealističnega filma poleti v nebo. Prav tako so nepotrebni tematski podnaslovi: Cigarete, Žganje, Čaj, Bomboni, kajti vsebinsko ne pripomorejo k ničemur, saj te štiri kulturne simbole prikaže popolnoma zadovoljivo, celo zelo mojstrsko, že s podobami. Delujejo kot transferji za komunikacijo in premostitev medosebnih konfliktov.

Dodali bi mogoče še podnaslov *Denar*; posebno tam, ko se gradbeni oziroma rušilni delavci pogovarjajo o svojih domačih krajih. Osrednji lik Han je doma iz kraja, ki je upodobljen na bankovcu za 50 juanov, film pa se dogaja v ustju soteske, ki je na bankovcu za 10 juanov. Ali pa morda tam, ko si izredno pomemljivi stranski lik oboževalca Chou Yun-fata prižge cigareto s kosom papirja, kakor njegov idol v filmu *Boljši jutri* z bankovcem. Po strastnem goltanju dima mezdnega rušilca v zadnji sceni se pred dvorano valijo oblaki cigaretnegra dima.